

**R. P. Christophori De Ortega È Societate Iesu, Quondam
Scolasticæ Theologiæ publici Professoris, ac ejusdem
Facultatis Præfecti ... Theologia Controversiarum
Dogmaticarum, & Scholasticarum, de Divina ...**

**Ortega, Cristóbal de
Lugduni, M.DC.LXXX.**

8. De primo reliquorum Angelorum peccato sententiæ, & nostra decisio.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-94285](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-94285)

CERTAMEN VIII.

De primo reliquorum Angelorum peccato sententie, & nostra decifio.

DE primorum Luciferio inferiorum Angelorum
vel etiam aequalium peccato primo tanta est,
tantam de primo Luciferi peccato retulimus senten-
tiam, & Doctorum diversitas; nec adeo facili,
ut quæ scripturæ, & Patrum fundamentum compo-
nendo: quia horum, & scripturæ testimonia de Lu-
ciferi peccato determinat, & expresse egerunt: so-
lum constat Luciferum malorum exteriorum indubitem
fuisse, & persuasorem ad peccandum (vt vidimus quæ-
tionis tertia, certamine primo, & secundo) colque
nam in culpam lapsus, ipsum in Principem & Duce[m]
regisse (vt dixi disputatione secunda, questione se-
cunda, & vltima, certamine 6.) atque eius comites in
iuna cælo in Baratum effectos, socios etiam ater-
no esse, ac fore in supplicio, odio, inuidia, malif-
cæ inde ortis officiis contra homines, & Deum. Aa-
tero ad idem genus peccati fui primi Luciferi illos pri-
mum induxerit, simileque primo ipsi deliquerit, an pec-
cato alterius speciei, ac diuerso. Nouum examen vi-
carius requirit: in eo vno altatum de primo Luciferi
peccato sententiarum auctores inde cadere sententiam
nostram in primis impugnant: quod cum Luciferi non
exemplo solius ostendo, sed prauis suasionibus ali[os] om-
nes primo peccauerit: atque eodem peccati genere,
& alioqui non eius socij, & leuiores essent, & assecla-
e, neque Angeli eius proprij in Apocalypsi dicerentur, si
quædam suo delicti, & culpe genere peccasset, nullum
alium sectando, & imitando: quemadmodum fures
blasphemum, nec fornicarium sectantes, eius socij nec
partium eius, & assecla sunt, nec dicuntur, nec ipsi
corum Dux, & Princeps dicitur: non apparet quo pa-
telo, vt Deus vnusquisque esse vellet, suadere alijs pos-
set: cum id tibi, & soli, ipse appetierit, ac communicari
alijs prebenda noluerit: siquidem communicatione ipsa
emutat[ur] ea excellentiam Deitatis, non soli nolle[re]
(quod superbiusimo Angelo esse satis, vt eam nollet)
apprehendere, sed, & Deitatem totam perire: quod
ipsum auctari Angeli, quibus suadere Deitatem appeten-
tiam vellet optime sciebant, ac insuper obiecti eius,
vt appetere[re] propostis impossibilitatem: quare in-
ritro eis appetendam Deitatem proponeret, ac suade-
ret, ac desperato fructu laboraret, quod est impos-
sibile.

2. Idcirco aliarum sententiarum de primo Luciferi peccato Doctores nostri insulant, atque ab his difficultatibus quodque suam, immunen, atque in tuto positam arbitrantur: qui culescent enim Luciferum appetit vniuionis hypostatice primam peccasse simi- vniuionis hypostatice (Eius illi omnes capaces erant) appetitum reliquis Angelicis, & suo exemplo, & horratu fuissae, ac persuasae, facile docent; quin, necque id, quod appetat suafone sua destrueret, necque timet; cum diuerfa ab aliorum vniuionibus per- tineret sua vniuio expedita, etsi aliis ab aliis obtineretur: quare nec dum alius aliarum suarum vniuionum appetitum suaderet ad suo amore, & appetitu primo abilliter egeretur: ex quibus facile constat, & Luciferum malorum omnium Angelorum exemplo, & horratu ad simile suo peccatum Diuicem, ac Principem existisse, illosque lubinde omnes ipsius in crimine socios propriis fuisse, aefceas, & sequaces: similiter, qui extrinsecus Dei honores, cultum, & aefimationem aliorum sua Deitatis appetitu primo Luciferum celebrant, in re presente desunt: Luciferis, qui exemptionis a domino, impio, &

proleptate diutius, siue in operando, siue in effrenando, siue in vtroque: primum Luciferi appetitum esse docebat: item, & qui affectum dominandi, et usque dicendi, rationalibus creaturis cunctis censuere: maxime, qui proleptatem, & iurisdictionem ipsos homines Luciferum ambuisse, ambire: cum ipsam reliquos ab eo inductos ambuisse facilius intellectus sit: sed, si quid rationes propozitæ numero primo fundant, et place difficultus, tam arduam in solos homines iurisdictionem superbiuntium Luciferum voluisse, cum aliis pariter. Melius ergo Valentia, Molina, & Ioannes Propozitus iuxta eam sententiam discurrunt: Luciferum, scilicet, obsequere, ac suasibile aliis Angelis iurisdictionem in homines, pro cuiusque dignitate, ampliores strictioresque, ipsi tantum tanquam supremo Principi subordinatam: quod cum aliis superbia bene comparitur, nec ab aliis ipso inferiendibus, & in natura, & doctibus videtur abnuendum, si imperium & potestatem iurisdictionis, in alios superbe abnuent, ac simul affectu illo, & acceptatione iurisdictionis à Lucifero ipsis propozitæ, & oblate, tanquam suo Principi se subdicerent: Denique, qui appetitum beatitudinis naturalis, vel supernaturalis inordinato, & superbo Luciferum deheuerat parant, alios ad similem affectum induxisse dicuntur facto pro appetitu unionis hypostatice, vi æqua legitimitate possunt.

3. Ceterum, rationes propositæ numero primo, parum habent efficacie : falsæ quippe estimationi nituntur. Neque enim, vt locij, seu afflicti Luciferi in peccato, ac lubidine eius Angeli, proprie dicantur opus eius, vt eisdem rationibus peccato eius adhortatione & inductione delinquent; sed quis est, si peccato quovis eius intentionem iuerint, aut suis partibus accesserint, verbi gratia, rebellas quis in Regem, cuiusque portetantem, honorem, & gloriam, ad idque alios inducit, vt arrium regum di-
tuplant, & furentur, quod milites legent, & alere ad ipsam defensionem, & regni alios vero, vt Regis fi-
dissimos Dinalths occidant, alios vero, vt Regem apud populum diffament, & certe, qui his, aut sceleribus aliis diuersis, et nec regnum ipsi amittant, quod rebellis illius intentionem iuuat, partemque agunt, etiam non ex fine, vt ille Regem obtineat, sed ob priuatum, quique suum : tamen, quia, ut ea perpetrent induci ab illo tant. rebellis, locij, & proinde proprie dicuntur. Sic etiam in Luciferio cogita factum, & ratio illa euascescit. Secundo : supponitur, in ea rationibus Luciferum ad eam solum peccata, que ratio-
num appetitui, & appetiti primum obiecti consue-
quationis magis inuenerint, nusquamque offecerint, reliquos ad peccandum induxisse : id autem falsum offendemus statim numero 4. eo vero permisso eadem rationi, quæ nostram conclusionem de primo peccato Luciferi, & inductione similis peccati in alios hor-
tatur, & exemplo suo impugnat, impugnans ipsi sunt obnoxij : etenim viuo hypothetica esse quidquid aliud ipsi Lucifer, iuxta aduersas alia opinionem, apperit) facta Angelis omnibus (omnes siquidem an-
gelos, vel per se, vel mediate per alios esse dece-
ptos, & seductos in statu viæ, & præli memorati in peccatum tenuit) vulgaris, & communis, mol-
tium excellentie, & estimatioms iuxta, & prudentis deperderet, vt reliqua omnia de se petiosa, abundantia, & sui copiam, vilescunt : id quod argu-
ent, auro, vniuersibus cibis, & adamantis contin-
get, contigisset, vbi obuia cuique sunt, et vulge-
ria : quare quod obiectum à Luciferio expectatum alia-
rent, & haberent, multum eius excellentie deno-
uaret : quare necesse fuit ab ipso superbe intento in-
gerit, sed maxime officeret : ac proinde, si in
seruierit, sed Angelis aliis expendunt propositio
obiecto, quod Angelis aliis expendunt propositio
Luciferi villitas eius ad finem à se intentum, vel
de absolute, vel melius consequendum ardeat de-
buisset nusquam alios Angelos ad ipsum appeten-
tium induceret, quod ipse primo superbe expe-
ctauit.

2. Dices inanem appetitum quantumvis vulgari, & omnium obiecti cuiusdem huius excellentiam iustitiamque, & prudentem estimationem non minueretur, nisi de facto obiectum ipsum à pluribus obtineatur, vulgarique eius possessio, & adquisitio sit; quin potius inde, vel maxime, eius excellentia commendatur, prudentique aestimatio crescit, quod omnes id expectant, & assequantur nullus. Lucifer autem, cum ad ipsum quod primo superbe appetiuit expectandum Angelos alios tentavit, induxitque, ac seduxit sequaces, ab eis illud assequendum non esse optime novit. Vere quidem, & bene hac dices: sed eadem doctrina impugnatio memorata suasionis Luciferi, sed alios Angelos, ut Deitatem identice ab unoquoque cogitatione possessam (ut ipse appetiuit, & voluit) amarent, & appetere, quin inde excellentia Deitatis, quam ipse amavit, ac voluit, minueretur facile reuincitur: sciebat enim nunquam ab eis esse assequendum: immo nec assequibilem: nullumque alium fructum amoris illius illis Angelis obuenturum, quam, qui ipsi obtulerat: nempe peccati, & lapsus à gratia, & felicitate, in qua, eorum quicquid conditus à Deo fuit, miseriam, & ruinam: Denique ut tota aduersariorum contra nos, ratio à fundamento subruat aduertendum est: Luciferum nunquam alios Angelos tentasse, induxisseque ad peccandum, ut melius faciliusque obiectum superbe à se amatum consequeretur est in nostra doctrina; asperissimum. Siquidem, superbus Deitatis apprehensio, ut propria, & identice possessio amoris vana quædam simplex complacentia, seu velleitas fuit erga obiectum impossibile, & quod duplici titulo ad electionem mediorum mouere voluntatem non poterat. Tum, quia possessio cogitabatur, & ad id, quod possessum cogitatur, media quibus obtineatur inquit, ac eligi nequeunt, ut patet. Tum, quia erga impossibile cognitum præferim euidenter impossibile, sola velleitas concipi potest, quæ ad mediorum inquisitionem, & electionem mouere non potest, ut de se etiam patet, ac cum Aristotele, & Sancto Thoma fatentur Theologi, ac Philosophi omnes ad unum: In aduersariorum etiam, ac omnium Theologorum doctrina generaliter id ipsum probatur: quia Lucifer, non, nisi post suum peccatum alios Angelos induxit ad peccandum, tunc autem iam nouerat, nunquam sibi, quod superbe (quidquid illud fuerit) amauerat à Deo, à quo donis habitis spoliabatur) donandum, nisi ab eo amore per penitentiam (cui locum datum diximus) desisteret: quare, dum non ita abstehebat, sed obliuiscens potius alios tentabat ad peccandum sui amoris superbi obiectum (ut ex se, & intrinsece non repugnaret) sibi esse ex accidenti impossibile cognoscebat: quare nec de mediis ad illud obtinendum inquirere, nec ea eligere, & apponere usquam poterat.

3. Res ergo tota vero similis iuxta Patrum doctrinam discurruntibus, sic acta, & perfecta videbitur: ut scilicet, Lucifer ubi primum superbiæ peccatum, Deique odium incurrit, atque se tot donis nudum, & spoliatum vidit in vehementissimum odium, & inuidiam contra Deum, præ superbia, exarsit, ut ipsum, si posset, è medio tollere vellet, ac eius intrinsecam, etiam à diuinam felicitatem omnem aboleret: cum autem nil de intrinsecis Deo, minui adhuc, nedum destrui posse videret, extrinseca Dei bona, & quæ Deo in maiori pretio, & amore erant in quibus subinde magis suam munificentiam profusa bonorum largitione explicuerat, scilicet rationales creaturas, cogitauit inuadere, ut à quibus extrinsecus aliquid obsequij, gratitudinis, laudis, honoris, & cultus debiti posset Deus habere, ingratitudinem, contemptum, ac dehonorationem reciperet. Accessit etiam, quia creaturæ rationales, præcipue, ac perfectissimæ Dei imagines Angeli erant, ac primum Luciferi, nouerant amplius in illos odium, & inuidia, ex quibus prauis affectibus, ut suas contra Deum inimicum partes, etiam vitibus non poterat, numero saltem

Christoph. de Ortega de Deo Vno, Tomus II.

augeret, Angelos sibi concreatatos primum ad peccandum omni arte inducere conatus est, atque eorum plures seduxit: Deinde homines in Paradiso creatos posterius. Cum ad eum finem perendi Angelos, augendi que numerum inimicorum Dei, ac priuandi Deum extrinsecis obsequijs, & honoribus, qui ab eis, alias, Deo tribuerentur, mortale quodvis eorum, cuiuscumque generis, satis foret cuiusnam generis, (quod hic queritur) peccatum fuerit ad quod eos induxerit, & an ad idem, siue eiusdem generis peccatum omnes tentarit? An singulis diuersi generis peccata suadere conatus sit? Firmo aliquo Theologico fundamento definiti non potest: siquidem eodem genere peccati, quo primo Lucifer peccauit oportuisse alios Angelos: immo et eis aliquem primo peccasse reiectum proxime est: illud mihi ex præfatis Luciferi tentatoris affectibus certum est: ad grauissimam ex genere aliis peccata, iuxta cuiusque genium, & naturam aptitudinem (si diuersos ad diuersa tentauit) Angelos reliquos tentasse: quod sane ad suos illos fines melius obtinendos commodius erat.

6. Ad præsentem vero difficultatem vniuersalibus definiendam verosimiliter censo ad eiusdem generis cum primo suo (id est ad Deitatis apprehensam, ut ab unoquoque possessam) reliquos Angelos primo tentasse, atque eorum plures primo seduxisse. Mouet primo: quia perfectissimis natura, ac naturalibus dotibus donisque supernaturalibus Angelis ornatissimis (ut infime etiam Hierarchiæ, chori, & gradus erant) facile in decore suo sapientiam suam perdere, & usque ad Deitatis suæ apprehensam complacentiam simplicem, & velleitatem (ut dictum de Lucifero est) insari, atque intumescere potuerunt. Secundo: quia expertus Lucifer, quantam in ipso, tametsi fortiori, & sapientiori, vim ea cogitatio habuerit, ut ipsum, in eam complacentiam, & velleitatem superbam induceret, valde pronum fuit, ut alios Angelos perfectionum naturæ, & gratiæ encomio sibi Concilians, eiusmodi cogitationem, & apprehensionem, O si Deus esset! singulatim excitans, & iniciens ad similem suæ superbam complacentiam, & velleitatem Deitatis pertraheret. Tertio probatur, & confirmatur ratio secunda: quia homines in Paradiso, inde primum adorsus est. *Eritis sicut Di, quasi armis probate*, & in se, & aliis Angelis malis virtutibus robustissimæ: cui subinde Protoparentes scientiis naturalibus, & supernaturalibus, cum intellectus, tum voluntatis virtutibus, & donis ad resistendum instructis facile succubuerunt. Accessit ab exemplo facti sui à tam perfecto Angelo aliis manifestato potens, ut supra diximus, inductio, & captæ delectationis, ex ea cogitatione indeliberate primum habitæ impulsus, ut nec deliberatione adueniente, ea voluntate absterent, sed in ea persistentes in peccatum ruerent, quæ ex obiecti impossibilitate Angelis cunctis euidenter obici possent, in simili peccato primo Luciferi discitum est certamine quarto, & in Protoparentum, quibus obiecti à Diabolo per serpentem propositi, *Eritis sicut Di*, ex euentia, & fide repugnantia innotescerebat, manifeste instantur: & similiter, quod scientia, euidenter etiam reliquis Angelis perfectiore, & superiore natura Luciferi tentatoris deceptus ipse non fuerit, ne haberetur: Demum quod cuiusmodi suasio, & tentatio Luciferi appetui superbo, & intento fieri non proficeret sed officeret, discitum proxime fuit.